

Joseph Conrad'ın *Heart of Dearkness*'ına Feminist Bir Eleştiri

Fırat YILDIZ *

Özet

Conrad'ın *Heart of Darkness* adlı çalışması birçok açıdan değerlendirilmiştir. Fakat bu yapıtta kadına olan yaklaşım gerekli ölçüde çalışılmamıştır. Bu romanda kadının özellikle arka planda tutulduğu açıktır. Bu alışma kadına yönelik bütün olumsuz yaklaşımlara karşın romanda kadın varlığının önemini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu alışma kadının *Heart of Darkness*'a katkısının düşünüldüğünden daha fazla olduğunu savunmaktadır. Romanın başarısında büyük ölçüde kadın karakterlerinin katkısı vardır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, feminizm, erkek, istismar.

Özet

Conrad'ın *Heart of Darkness* adlı çalışmasını kaleme aldığı zaman, sömürgeciliğin dünya çapında yaygın olduğu bir döneme denk gelmektedir. Bu yapıt büyük ölçüde Belçika'nın Kongo'daki sömürgesinde geçmektedir. Sömürgeciliğin revaçta olduğu bu zaman dilimi, kadın haklarının henüz çok gelişmediği bir döneme de denk gelmektedir. *Heart of Darkness*'ı eline alan bir okuyucu ilk etapta romanın genelinde kadının arka planda tutulduğunu görebilir. Conrad'ın bu yapıtı üzerine birçok çalışma yapılmasına karşın, kadına olan yaklaşım konusu çok incelenmemiştir. Bu çalışmanın amacı *Heart of Darkness*'da kadına olan yaklaşımı feminist eleştiri penceresinden ele almaktır. Conrad, bu yapıtında kadına çok az yer vermiştir. Bu nedenle kadınların olduğu kısımların dikkatlice okunması gerekmektedir. Bu çalışmada, kadının sahneye çıktığı kısıtlı bölümlerden mümkün olduğunca veri çıkarılmaya çalışılmıştır. *Heart of Darkness*'da önemli olan iki kadın karakter vardır. Yazar, bu kadın karakterleri romanın son bölümüne kadar okuyucuyla buluşturmak istememiştir. Ancak romanın son sahnesinde ortaya çıkan ilk kadın karakter Kurtz'ün Afrikalı metresidir. Bu kadın sessiz bir karakter olarak ortaya çıkar. Herhangi bir konuşması duyulmayan bu karakter ile ilgili olarak elde edilen veriler, diğer karakterlerin onun hakkındaki düşünceleri ve kadının dış görünüş ve hareketleri sonucudur. Conrad'ın vahşi olarak nitelendirdiği Afrikalı kadın güçlü ve dik duruşuyla okuyucunun beğenisini kazanır. İkinci ve son olarak ortaya çıkan kadın karakter ise Kurtz'ün Avrupalı nişanlısıdır. Güçlü Afrikalı kadına karşın, zayıf Avrupalı kadın okuyucuya şaşırtıcı gelebilir. Sömürülen, ezilen Afrikalı kadının dik duruşu, Avrupalı kadında görülmemektedir. Avrupalı kadın aldatıldığından habersiz olarak nişanlısının yasını tutmaktadır. Bir yıl süren bu yas tutma sürecini bir ömür boyu devam ettirme karahlığı içindedir. Marlow, böylesi bir yanılsama içinde yaşayan kadını, bu durumdan kurtarabilme gücüne sahip olmasına karşın, istencini bu yönde kullanmaz ve kadının bir ömür boyu yas tutup, acı çekmesine neden olur. Conrad bu sahneyi, okuyucuya erdemli bir sahne olarak kabul ettirmeye çalışmaktadır. Yas tutan kadının erdemli bir yaklaşım sergilediği düşüncesi toplumun kadına yüklediği görevlerden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Marlow, bu kadının yas tutmaya yetenekli olduğunu belirtirken bir anlamda kadınları aşağılamaktadır. Aldatan adam için yas tutan kadın yadırganmamakta, bu konuda cesaretlendirilmektedir. Her iki kadın karakter çok farklı altyapı ve kültürlerden gelmektedir. Her iki kadının bütün farklılıklarına karşın ortak bir noktaları bulunmaktadır. Her ikisi de aynı erkek tarafından, Kurtz tarafından sömürülmüştür. Kadına karşı olan bütün olumsuzluklara karşın elde edilen veriler ışığında kadının aslında romanda anahtar rollere sahip olduğu görülmüştür. Kadın karakterler her ne kadar arka planda tutulmaya çalışılmış olsa da, kadının üstlendiği rolün önemi arka plana atılamamıştır. *Heart of Darkness*'ın Afrika'da geçen kısmının en can alıcı sahneleri Afrikalı kadın karakterin olduğu sahnelerdir. Bununla birlikte Avrupalı kadının bulunduğu son sahne, romanın duygusal olarak doruğa ulaştığı sahnedir. Kadınların olduğu sahnelerin romanın çıkarılması durumunda, *Heart of Darkness* bir başyapıt olmaktan çıkacak, sıradan bir çalışmaya dönecektir. Bütün bunların karşın *Heart of Darkness*'da kadının özellikle arka planda tutulduğu görülmektedir. Bu çalışma kadına yönelik bütün olumsuz yaklaşımlara karşın romanda kadın varlığının önemini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Kadın karakterlerin *Heart of Darkness*'a katkısının düşünüldüğünden daha fazla olduğunu gözlenmektedir. Romanın başarısında büyük ölçüde kadın karakterlerinin katkısı vardır.

References

- Achebe, C. (1989). 'An Image of Africa: Racism in Conrad's *Heart of Darkness*', *Heart of Darkness: A Norton Critical Edition*. Ed. Robert Kimbrough. New York: W. W. Norton & Co. p. 257.
- Aidoo, A. A., (1977). *Our Sister Killjoy*. London: Longman.
- Conrad, J., (2010). *Heart of Darkness*. Harper Press, Collins Classics, London.
- Dilworth, T., (1987). Listeners and Lies in "*Heart of Darkness*". *The Review of English Studies*, New Series, Vol. 38, No. 152, Oxford University Press, pp. 510-522.
- Okafor, C. A., (1988). Joseph Conrad and Chinua Achebe: Two Antipodal Portraits of Africa. *Journal of Black Studies*, Vol. 19, No. 1, Sage Publications, pp. 17-28.
- Owusu, K., (1990). Canons Under Siege: Blackness, Femaleness, and Ama Ata Aidoo's *Our Sister Killjoy*. *Callaloo*, Vol. 13, No. 2 The Johns Hopkins University Press, pp. 341-363.
- Ridley, H. F., (1963). The Ultimate Meaning of "*Heart of Darkness*". *Nineteenth-Century Fiction*, Vol. 18, No. 1, pp. 43-53
- Smith, K. M., (2009) Revis (it) ing Joseph Conrad's *Heart of Darkness*: Women, Symbolism, and Resistance. Thesis submitted to Florida Atlantic University, Boca Raton Florida.
- Straus, N. P., (1987). The Exclusion of the Intended from Secret Sharing in Conrad's "*Heart of Darkness*". *A Forum on Fiction*, Vol. 20, No. 2, Twentieth Anniversary Issue: II, Duke University Press, pp. 123-137